

ALEXANDER LANGE
Redaktor — Sakfører
Telef. 46 71 43
Ullenvålsvn. 102A — Oslo 4

114880

Løssalgspris 25 ¢
Nr. 7 — 3. årg.
Lørdag 7. mai 1949

DET ER 4 ÅR SIDEN — —

Fra Akershus i mai/dagene 1945. Fangene ble stilt opp til veggen, og slik måtte de stå time etter time med hendene over hodet. Mange tålte ikke denne påkjenning og segnet om av utmattelse. Slik kom «freden og friheten» til Norge — for 4 år siden.

Det er i disse dager fire år siden tyskerne nedla kommandoen i det okkuperte Norge og uten sverdslag overløt den til The Allied Expeditionary Force, som foretok en symbolsk besettelse av landet. Der forelå allerede våren 1944 fullt utarbeidede planer for en besettelse av Norge. Hver detalj var utpenslet, fra den allierte overkommandos og kongens proklamasjoner til detaljer om hvorledes NS-folkene skulle behandles. Men det ble ikke bruk for dette store apparat.

Det var fredelige tilstande i det okkuperte Norge, tilstande som hadde vart siden overenskomsten i Trondheim 10. juni 1940, og de alliertes besettelse av landet var som å gå til dekket bord, med statsapparatet og det kommunale apparat i den skjønneste orden, med arbeidslivet og næringslivet i full gang. Det var knapt om, mat her som f. eks. i England, det er sant, for de alliertes blokade var så fullstendig, at vi var henvist til å leve av det vi avlet selv og det

vi fikk fra Tyskland i bytte med våre egne produkter. Det var forøvrig et bytte som ved avslutningen av okkupasjonen i høy grad var i vår favør, og det er ennå ikke klarlagt hvorledes og hvorfor vi kunne få så meget av både korn og fett. Smått var det etter så mange års blokade, men vi klarte oss og det var hovedsaken. Etter konvensjonene var det nok vår plikt å sørge for mat til okkupasjonstroppene men det ble de som sørget for oss, selv om atskillig ble senket av de allierte.

Den 8. mai står som merkedagen for det store ombytte

Folket jublet over å bli kvitt den tyske jernhæl. Alle åndet fritt. Krigen var slutt. Nå kunne man tale høylutt og trykke nesten alt det man ville. Nå kunne man få varer vestenfra, både mat og klær og maskiner. Og det ble en jubel uten ende. Det var demokratiet som hadde seiret, sa de.

Midt i all denne jubelen, den-

Fra Vollen fengsel i mai/dagene 1945. Fangen er helt utmattet etter straffe-ekersis, men han må allikevel dukke ansiktet i kloakken.

ne utpylede gledesrus, braket så forfølgelsen av NS-folkene løs. Gjennom den årelange agitasjon fra lønnkamrene i London var der opparbeidet et ubendig hat mot dem, som styrte landets indre anliggender under okkupasjonen, og dette hat måtte ha sin utløsning. I kraft av hemmelige forordninger fra den regjering, som i farens stund lot oss i stikken, ble titusener av NS-folk arrestert i løpet av knapp 48 timer. De ble uten hensyn pakket sammen i fengslene og de tyske konsentrasjonsleire, og den såkalte hjemmefront ble gatens parlament. Den skare vokste som paddehatter, og plutselig så man tidligere tyskarer, dere og den slags folk, som drev svartebørs med tyskerne og de pengebeslittede nordmenn, rase med armbrust og maskinpistol. All deres oppdemmede brutalitet ble sluppet løs. NS-folkene, som nå ikke tørke på motstand lot seg arrestere, ble banket og sultet, og de satt i månedsvis avskåret fra enhver forbindelse med utenverdenen. Kommunistene jublet og kirken tordnet sin fordømmelse ut over de måløse og forsvarsløse, som var tatt av skredet, og det var ikke ørens lyd å få for den som ville tale Roma midt imot.

Selve den allierte besettelse av landet kostet ikke en dråpe blod!

men når historien om NS-folkene engang skal skrives, vil der fortelle om mord på forsvarsløse, om fortvilelsens selvmord, om terror og vold, om herjinger og tyverier, om alskens utseielser i frihetens navn. Der var en stygg prest som for omkring og talte om de lange knivers natt som var avverget. Å nei, den kom, og den varer ennå. Der ble satt igang et rettsapparat uten hjemmel i norsk lov, der ble dømt etter provisoriske anordninger og mot norsk grunnlov. Korsfest, korsfest, det var massegjesjonens rop over hele landet. Og først nå — fire år etter — begynner den menige mann å spørre: Er dette den lovpriste friheten?

Fort. side 9

- Ukens kronikk:

Presteskapets skyld

Redaktør Kjell Steinsvik, «Romsdals Budstikken», Molde, er en mangfoldig mann. Han er som aprilværet, tiftende og uberegnelig. Men han hadde ikke vært sin egen gode mors mann, hvis han ikke til slutt fant seg til sannhets erkjennelse.

Og det har han nå heldigvis gjort, og det på sin egen friske og aprilberbetonte måte. Han er derfor et eksempel til etterfølgelse for alle norske journalister som ennå har litt av anstendighetsfølelse og ansvar.

I påskenummeret av sin avis skrev han følgende:

Kv» «Kade siste krigen gjorde, har enno ikkje full oversikt over... som dømte på kor langt ned ein har vore — sett frå kristen og kulturell synsstad — kan vi nemne at den norske kyrkja med biskopane i spissen stod samla i kravet om dødsstraff — då vi etter frigjeringa fekk landet vårt «tende utan at eit skot vart ut».

Disse sannhetsord forarget prost Holte, Molde, i den grad, at han plott sin røst i Romsdal Budstikke (3. april 1949) til følgende protest:

«På prestenes vegne protesterer jeg derfor mot Deres urettferdige og tankeløse skrivelser om at prestene og biskopene samstemmig har krevt dødsstraff. Deres angrep har skadet oss i denne påsken og vil fortsatt skade oss i vårt arbeid i folkets øndeme».

Den protestlige landsomfattende preste- og biskopenes skremte innlertid ikke redaktør Steinsvik ut av hans nye spor. Samme nummer av avisen skriver han bl. a. følgende på lederplass:

«Når vi nevnte kirken og biskopene, var det for å markere at selv disse var så påvirket av krigspsykosen at de i 1945 var med på kravet (folkekravet) om dødsstraff. Hvor mange protesterte? Vi skrev ikke for å hovre. Vi var nemlig dessverre selv med på det.» protesterte ikke. Senere, i 1947, da vi innlertid såpass til sund... at vi forstod hva vi var blitt medansvarlig i. Vi innrømmer vårt fellessyn og tok sterkt avstand fra dødsstraffen — visstnok som første dagsavis her i landet.

Prost Holte søker å motbevise en påstand vi selvsagt aldri har kommet med — at norske prester skulle «a krevt dødsstraff. Nei, det skulle bare mangle. Men de unnlot å protestere. Og det var en unntakelsessynd — som er en plett på den norske kirke.

Biskopene og prestene burde være de nærmeste til å protestere mot dødsstraffen. De forholdt seg tause. Det samme gjorde de religiøse organisasjoner og storkorpen av folket.»

Disse nakne kjennsigjeringer vil tross alle prestelige protester ikke brukes å forvrengte den, at presteskapet ingen skyld har i at statsmordet innført som legalisert folketilfredsstillelse i 1945.

Den som selv har opplevd å være inne til enkelte presters opptrøden forkynnelser blant de «utstøtte og tapte» minnes med medynk og fortid fariseerismen og uselhetens ordvalder om dom og straff og ord som disse:

«Jeg beklager å måtte meddele dere, at ingen av dere blir en dag eldre enn dere allerede er.»

«Dere som i dag sitter her og smør skal forlate livet....»

Disse prestelige ord gav hallet bud om kjærlighet, fordragslighet og rettferd. Som hjemmefrontens tro tjenere vasset de omkring i sin hatspsykose. Det var dom og fortapelse i hvert ord de nedlot seg å si til de ulykkelige som var falt i røverens hender.

At presteskapet i dag står seg på sitt ordenspyrede bryst og i alles påsyn roper: Vi søkte da om benådning for Skancke! er ingen syndsforlektelse, — men derimot en usmakelig unnskyldning for det so mandede. End er ikke de prestelige ord glemt: «Det er bare en kristens plikt å be for en synder.»

En kristens plikt! Prost Holtes hjertesukk om at påsken ble ødelagt for presteskapet på grunn av Steinsviks artikkel tror vi ikke. Dertil har presteskapet vist seg å være for tykkbudet til å ta seg nær av noe. Det skal således ikke bygges — hverken for prost Holte eller andre — å vi det til slik at det er andre som er skyld i prestenes dårlige omdømme ute blant folket. Prestene bærer selv skylden, idet de lot seg forlede av de onde krefter i folket.

Men når de blir konfrontert med sine synder, søker de å dekke seg bak uskyldighetens figenblad. Ja, enkelte har gått så vidt, at de har søkt å bedøve sin egen samvittighet og samtidig lure Vårherre, ved å forlange å få avgj. ed med «arbeids- og landsviksaker»! Det er bare en prest som er i stand til å spekulere ut et slikt snutthull.

Og som redaktør Steinsvik sier: «Og de som tier — samtykker. Vi kan at det fordi dømmene også rammer oss. Den menneske-aktige talt hele folket — også kirken med biskopene i spissen. At dette faktum vil stude prestenes arbeid er vel naturlig. Men vi tror åpen erkjennelse og beklagelse er formfullere enn forsøk på å bortforklare og «enklige» faktiske forhold.

Bare ved en aktiv innsats for å få opphevet loven om dødsstraffen kan kirken få vasket veikt den plett som på sett og vis kleber mere ved geistligheten enn andre grupper — fordi geistligheten burde reagere sterkere mot de nedbrytende krefter som fikk så godt spillerum i 1945-46.»

Vår mening er, at for prestene kan få den evlud de så stort trenger, må de, uten opphold, gjøre en aktiv innsats for å få alle de tusen ulykkelige mennesker som i dag hemsøker sitt liv i de norske konsentrasjonsleirer og fengsler ut og tilbake til samfunnet. Et samstemmig krav og forlangende om fullt amnesti, oppreisning og erstatning må nå også komme fra presteskapet.

Kvilling.

Godt sagt.

Redaktør Rune Moberg i det norske svenske blad «S» har vært på besøk i Tyrkia og har besøkt presidenten Ismet İnönü. Vi klipper en liten bit av hva han forteller derom:

Presidenten satte seg på ett pårløsmorpytt skrivebord. Pålle Melander gikk kameras rede. Presidenten hoppet der. «Ack, herr president», sa Pålle Melander, «det såg så demokratisk ut når presidenten satt på skrivebordet.» — «Må være», sa presidenten. Men även i de mest demokratiske situasjoner vil jeg gjerne nå ned

DET ER 4 ÅR SIDEN -

Forts. fra 1. side.

Slik artet galskapen seg i Alesund. Hjemmefronten, med baker Walderhaug i spissen, før som en åsgårdsreid gjennom byens gater.

Der tales og skrives inn til
det gamle om folkestyret

Vi har døpt vårt
blad «8. Mai»

Ja, A-partiet regjerer eneveldig i kraft av en valgordning, som har gitt det flertall i stortingset uten flertall i folket. Det regjerer i sosialismens navn og har knokket all opposisjon i kraft av det fellesprogram, som den enbente blåsyethet narret inn på velgerne. Som følge av dette fortsetter den fire år lange forfølgelse av NS-folkene. Rundt regnet 20 000 av dem er idømt fengselsstraff, og av 90 800 saker er 49 200 resultert i dom og straff. Ennå i dag sitter ca. 1700 i de beryktede konsentrasjonsleirer, på Akershus, eller i de primitive fengsler under en vakt mesters forgodtbefinnende. Men det er rundt regnet 600 000 mennesker her i landet som direkte eller indirekte er rammet av den ne blinde hevn, og dette lammer landet både moralsk og økonomisk. Følgen er at alle mennesker er misfornøyet og at alle ser i staten en fiende, en forkvakler av utviklingen, og den nye sosialisme brer seg med uhyggelig fart. Mussolini og hans korporative system har forlenget seiret her i landet, og Hitler er i ferd med å seire. Det er fasitten i dag for den som har evnen til å se — idag fire år etter den såkalte frigjøring, som lovet så meget og holdt så lite.

til marken med føtterna.»

«Et bra program, eller hur? Det finns alltför många, som inte har nått ner till marken från skrivebordet.»

Deri ligger et program, en utrettelig kamp for den sanne frihet, en kamp for forbrødring, for menneskeverd og menneskerett, for revisjon av dommene over NS-folkene, for hurtig løslatelse av dem som sitter i de uverdige fangeleirer, for virkelig fred og nytt arbeidsmet i vårt herjede land. Vi ber alle gode mennesker om å slutte opp om vår kamp og vårt arbeid. Vi søker ingen hevn over begått urett, men vi vil at at retten skal seire så der kan bli virkelig fred her i landet etter 9 onde år. —

En av de beryktede svenskesoldater driver straffeekspedisjon.

Abonner!